

ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

О. Stoyan,
Doctoral candidate of Petro Mohyla Black Sea State University

INSTITUTIONAL MECHANISM OF STATE REGULATION OF DEVELOPMENT OF RENEWABLE ENERGY

Досліджено особливості структури інституційного механізму державного регулювання сфери відновлювальної енергетики та її розвитку, його складових елементів та ключових функцій та завдань, які вони виконують. Проведено дослідження сучасного стану правової регламентації створення та функціонування системи державних органів та установ у сфері відновлювальної енергетики України. Проаналізовано та систематизовано структуру взаємозв'язків та підпорядкованості державних органів та установ як складових елементів інституційного механізму державного регулювання відновлювальної енергетики України, особливості державного регулювання зазначеної сфери. Запропоновано та обґрунтовано основні кроки та підходи до вдосконалення функціонування інституційного механізму державного регулювання відновлювальної енергетики України, зокрема у частині європейської інтеграції України.

The features of the institutional structure of state regulation on renewable energy and its development, its constituent elements and key functions and tasks that they perform. A study of the current state of the legal regulation of the establishment and functioning of the public authorities and institutions in the field of renewable energy in Ukraine. Analyzes and systematizes structure of relationships and accountability of state bodies and institutions, as part of the institutional mechanism of state regulation of renewable energy in Ukraine, features of state regulation of that sector. Proposes the reasonably basic steps and approaches to improve the functioning of institutional mechanisms of state regulation of renewable energy in Ukraine, especially in parts of the European integration of Ukraine.

Ключові слова: інституційний механізм, державне регулювання, відновлювальна енергетика, державні органи управління, інституційні перетворення.

Key words: institutional mechanisms, regulation, renewable energy, the constituent state governments, institutional transformation.

ВСТУП

Після проголошення незалежності України відбувається розбудова якісно нової системи органів державної влади. Сфера енергетики в цілому та відновлювальної енергетики зокрема не залишена осторонь процесу регламентації питань державного регулювання. Органи державної виконавчої влади, які наділені певними державно-владними повноваженнями у цій важливій сфері суспільного і державного життя, є складовою частиною державного механізму. Проте й вони становлять окрему систему, яка в комплексі з організаціями, законодавчими і нормативними актами, використовуваними методами управління і регулювання енергетики в цілому та відновлювальної енергетики зокрема, і формує єдиний інституційний механізм державного регулюван-

ня досліджуваної сфери. Цей механізм за період незалежності України зазнав чималих перетворень та значних реформувань.

Питання дослідження механізмів державного управління у своїх працях розглядали як вітчизняні (В. Авер'янов, Н. Єсипчук, М. Круглов, Н. Нижник, Г. Атаманчук, В. Афанасьєв, Є. Григоніс, Л. Григорян, Л. Юзьков, Г. Одінцева, Ю. Тихомиров), так і російські (А. Жирнова, М. Корнеєва, Г. Леснікова, О. Фоміна) учені. Теоретичні питання інституційного механізму, їх зміст і завдання, критерії ефективності також знайшли своє відображення у дослідженнях зарубіжних вчених, серед них: О. Уільямсон, К. Менгер, Д. Норт, вітчизняні дослідники В. Адамик, А. Олійник, Л. Корнійчук, А. Маслова, А. Нестеренко. Проте недостатньо вивченим залишаєть-

ся вивчення інституційного механізму саме сфери відновлювальної енергетики України, питання інституційних перетворень на вітчизняному ґрунті, формування дієвих інститутів та інституційних механізмів на державному, регіональному рівнях тощо.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Дослідження інституційного механізму державного регулювання відновлювальної енергетики України, стану, в якому наразі перебувають державні органи та установи досліджуваної сфери та нормативно-правове забезпечення структурної побудови цього механізму є актуальним і у контексті європейської інтеграції, внаслідок реалізації положень міждержавних договорів, тощо. Відсутність чітко організованого та ефективно функціонуючого комплексного механізму державного регулювання, без якого будь-які системні реформування не видаються можливими, оскільки будь-який розвиток реалізується через систему механізмів, спричинили певною мірою зниження ефективності державного регулювання і його неспроможності забезпечити перехід суспільства до якісно нового стану.

Відповідно, головним завданням сьогодення постає ефективне формування політичних, інституційних, правових, організаційних та економічних механізмів у кожній сфері економіки країни. Актуальність зазначеного питання у досліджуваній сфері енергетики зокрема обумовлюється і тим, що саме інституційний механізм має принципове значення на шляху побудови демократичного державотворення, розбудови відновлювальної енергетики, оскільки виступає цементуючою і формуютьвою основою для становлення демократичної, правової, соціальної держави та є головним базисом ефективного державного регулювання зазначеної сфери.

РЕЗУЛЬТАТИ

Під час свідомого реформування ринкової економіки, адміністративної і політичної систем, яке наразі відбувається в Україні, механізм і послідовність інституційних змін значною мірою передбачає саме імпорт інститутів, які були запроваджені та добре себе зарекомендували в країнах, які вже пройшли період реформування. Не можемо не зазначити, що використання саме такого механізму інституційних змін є значно складнішим і головним базисом цих змін є саме держава, її роль у цьому процесі є визначальною. Саме держава визнає законним та затверджує вибір найбільш ефективної та оптимальної інституційної моделі, організаційно-правового забезпечення та реалізації процесу, контролю його ефективності та результативності, забезпечення коригування та виправлення окремих вад чи недоліків. Запорукою ефективності запровадження зазначеного механізму є саме принципова зміна траєкторії розвитку інституційного механізму державного регулювання. Імперативом сьогодення є "...повне інституційне оновлення для того, щоб унеможливити масштабну національну корупцію на всіх рівнях влади, перш за все, у бюрократичній системі управління владою" [1].

Існує потреба в певній формалізації процедур організації й залучення інститутів громадянського суспільства до розробки політики та здійснення управління з

метою забезпечення злагодженості, прозорості консультацій органів влади з громадськістю [2].

У досліджуваній нами сфері енергетики, з врахуванням вищесказаного, доцільним, на нашу думку, є залучення до процесу вдосконалення вже існуючих інституцій та інституційного механізму в цілому, а також до розробки нормативно-правових актів, що стосуються зазначеної сфери: інститутів громадської підтримки, Громадської ради при Державному агентстві енергоефективності і енергозбереження, представників Української вітроенергетичної асоціації, вітчизняних та зарубіжних інвесторів, усіх державних регулюючих органів енергетичної сфери, Національної комісії, здійснює державне регулювання у сфері енергетики, представників бізнесових кіл, а враховуючи вступ України до Енергетичного Співтовариства, також представників Європейсько-Українського енергетичного агентства, експертного товариства, провідних аналітичних центрів та дипломатичних місій в Україні, неурядових організацій, Європейської комісії та Світового банку тощо.

З метою всебічного вивчення інституційного механізму саме сфери відновлювальної енергетики України, питання інституційних перетворень на вітчизняному ґрунті, формування дієвих інститутів та інституційних механізмів та формулювання подальших пропозицій щодо вдосконалення інституційного механізму ВЕ, розглянемо більш детально основні органи державної влади та державні установи у сфері енергетики України в цілому, та відновлювальної — зокрема (данні представлені у вигляді таблиці 1).

Таким чином, до складу системи державних органів та установ у сфері енергетики в цілому та зокрема відновлювальної енергетики відносяться:

- Міністерство енергетики та вугільної промисловості;
- Рада національної безпеки і оборони (далі — РНБО) України;
- Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері енергетики України (НКРЕ);
- Національне агентство з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів;
- Державна інспекція з експлуатації електричних станцій і мереж;
- Державний комітет України з енергозбереження.

Крім державних органів управління енергетикою України, зокрема і досліджуваною нами відновлювальною енергетикою України, створені та діють громадські організації. Розглянемо декілька з них, які утворені і функціонують на території України:

1. Агентство з відновлюваної енергетики (АВЕ) — це неурядова організація, яка була заснована в січні 2003 року.

Правова форма організації — неприбуткова громадська організація. Дата офіційної реєстрації — 27 травня 2003 року.

Основні види діяльності Агентства з відновлюваної енергетики:

- підтримка захисту навколишнього середовища за допомогою впровадження технологій в галузі відновлювальної енергетики (енергія вітру, сонця, біомаси), а також енергозбереження;

Таблиця 1. Основні органи державної влади та державні установи у сфері енергетики України

Органи державної влади у сфері енергетики України	Основні функції та завдання
Президент України	Відповідно до Конституції України, Президент України є главою держави і в межах своїх повноважень здійснює загальне керівництво в енергетичній сфері. Здійснює загальне керівництво в енергетичній сфері через: створення, реорганізацію та ліквідацію органів виконавчої влади, визначення їх функцій та основних завдань; видачу указів та розпоряджень, що стосуються функціонування та розвитку ПЕК; визначення пріоритетів розвитку енергетичної галузі відображаючи її основи в щорічному посланні до Верховної Ради про внутрішнє і зовнішнє становище України; призначення (за поданням прем'єр-міністра) та звільнення з посад керівників міністерств, державних комітетів, інших центральних органів виконавчої влади, що здійснюють повноваження в енергетичній і суміжних сферах [3]
Верховна Рада України	Державно-управлінська та контрольна функції Верховної Ради України полягають у погодженні на призначення та звільнення з посади Президентом України голови Антимонопольного комітету України, голови Фонду державного майна України, які в межах своєї компетенції здійснюють контрольні функції щодо дотримання законності суб'єктами паливно-енергетичного комплексу України. Здійснює законодавче регулювання та парламентський контроль за функціонуванням органів державної виконавчої влади щодо виконання ними законів та завдань в енергетичній галузі; ухвалює концепції внутрішньої та зовнішньої політики держави в енергетичній сфері як на певний період часу, так і відносно міжнародної політики держави [4]; затверджує Державний бюджет та здійснює контроль за цільовим використанням коштів (забезпечення функціонування енергетичної галузі є фінансування з державного бюджету різноманітних енергетичних програм), тощо. Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 25 грудня 2012 року № 11 - VII предметами відання Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки є: розвиток паливно-енергетичного комплексу, вугільної, газової, нафтової, нафтопереробної промисловості та електроенергетики; розвиток ядерної енергетики та ядерної безпеки; функціонування ринків енергії та енергоносіїв; транспортування енергії та енергоносіїв; енергозбереження; нетрадиційні та поновлювальні джерела енергії
Кабінет Міністрів України	Відповідно до Закону України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лютого 2014 року № 794-VII: забезпечує здійснення внутрішньої та зовнішньої політики в енергетичній сфері; забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики у сферах енергетики, здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки, в тому числі енергетичної, спрямовує та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади в енергетичній галузі. Робочим органом Кабінету Міністрів є Урядовий комітет з питань промислової політики та паливно-енергетичного комплексу
Рада національної безпеки і оборони (далі – РНБО) України	Відповідно до Конституції України РНБО очолює Президент України. РНБО України є координаційним органом з питань національної безпеки, в тому числі й енергетичної безпеки України. Відповідно до Закону України "Про Раду національної безпеки і оборони України" від 05 березня 1998 року № 183/98-ВР РНБО України виконує наступні функції щодо енергетичної безпеки: внесення пропозицій Президенту України щодо реалізації засад внутрішньої та зовнішньої політики в сфері енергетичної безпеки і оборони; координація та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади в сфері енергетичної безпеки і оборони в мирний час, в умовах воєнного або надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України [5]
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (далі – Мінерговугілля)	Відповідно до Указу Президента України "Про Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України" від 06 квітня 2011 року № 382/2011 є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Мінерговугілля України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному та нафтогазовому комплексах (далі – паливно-енергетичний комплекс). Мінерговугілля України: визначає пріоритетні напрями розвитку паливно-енергетичного комплексу; забезпечує нормативно-правове регулювання у паливно-енергетичному комплексі; узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Президенту України та Кабінету Міністрів України; інформує та надає роз'яснення щодо здійснення державної політики у паливно-енергетичному комплексі; формує прогнозний баланс електроенергії об'єднаної енергетичної системи України; затверджує державне підприємство, яке здійснює функції диспетчерського (оперативно-технологічного) управління об'єднаною енергетичною системою України; погоджує інвестиційні програми ліцензіатів із передачі та постачання електричної енергії; здійснює моніторинг ринку газу, нафти, нетрадиційних джерел та видів енергетичної сировини і продуктів їх переробки тощо
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (далі – НКРЕ)	Відповідно до Указу Президента України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики" від 23 листопада 2011 року № 1059/2011 утворено НКРЕ, яка є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України і підвігнім Верховній Раді України. НКРЕ є органом державного регулювання діяльності в енергетиці. Основними завданнями НКРЕ є: державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, у сферах електроенергетики, теплопостачання в частині діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках із використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії (далі сфера теплопостачання); забезпечення проведення цінової і тарифної політики у сфері енергетики; сприяння ефективному функціонуванню товарних ринків на основі збалансування інтересів держави, суб'єктів природних монополій та споживачів товарів (послуг), що виробляються (надаються) суб'єктами природних монополій; захист прав споживачів товарів (послуг) на ринку, що перебуває у стані природної монополії, та на суміжних ринках у сфері електроенергетики тощо
Національне агентство України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів (далі – НАЕР)	Постановою Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2006 року N 412 затверджено Положення про НАЕР з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, яке є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. НАЕР є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної політики у сфері ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження. Основними завданнями НАЕР є: проведення єдиної державної політики у сфері ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження; забезпечення збільшення частки альтернативних видів палива у балансі попиту та пропонування енергоносіїв; створення державної системи моніторингу виробництва, споживання, експорту та імпорту енергоносіїв, удосконалення системи обліку та контролю за споживанням енергетичних ресурсів тощо
Державна інспекція з експлуатації електричних станцій і мереж	Відповідно до Закону України "Про електроенергетику" державний нагляд в електроенергетиці здійснює Державна інспекція з експлуатації електричних станцій і мереж (далі - Державна інспекція). Державна інспекція відповідно до завдань державного нагляду в електроенергетиці: проводить систематичну перевірку технічного стану об'єктів електроенергетики та організації їх експлуатації, періодичний технічний огляд зазначених об'єктів згідно з Правилами технічної експлуатації електричних станцій і мереж, здійснює контроль за виконанням Правил улаштування електроустановок, за усуненням виявлених порушень вимог нормативно-правових актів з питань електроенергетики; здійснює нагляд за наявністю, обліком та організацією виконання нормативно-правових актів з питань електроенергетики; надає НКРЕ за її запитом висновки щодо технічного стану енергетичного обладнання і мереж об'єктів електроенергетики для отримання ними ліцензій тощо
Державний комітет України з енергозбереження (далі – Держкоменергозбереження)	Указом Президента України № 666/95 створено Державний комітет України з енергозбереження. За ініціативою Комітету було створено підрозділи з енергозбереження в міністерствах та відомствах, а також в обласних адміністраціях, основними функціями яких є сприяння підвищенню ефективності роботи з питань раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів. Державний комітет з енергозбереження працює над створенням законодавчої та нормативно-правової бази енергозбереження, формує регулюючі механізми стимулювання раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів і створення дієвого механізму енергозбереження

— поширення відомостей по заощадженню енергоресурсів серед населення;

— сприяння створенню та впровадженню екологічно чистих і безпечних енергозберігаючих технологій та технологій утилізації відновлюваної енергії;

— виконання оцінок потенціалу відновлюваної енергії, техніко-економічних обґрунтувань для демонстрації економічних, екологічних та соціальних переваг утилізації поновлюваних джерел енергії для суспільних потреб;

— консолідація зусиль громадських, політичних і державних діячів, вчених, бізнесменів і т.д. [6].

До діяльності АВЕ залучаються найбільш досвідчені українські експерти в області ВДЕ та енергоефективності. Серед клієнтів і партнерів АВЕ — українські та міжнародні громадські організації та приватні компанії, що займаються впровадженням проектів з відновлюваної енергетики та енергоефективності, виробники обладнання, консультанти, національні чи міжнародні громадські організації, енергетичні агентства, фонди і програми.

За останні п'ять років Агентством з відновлюваної енергетики були виконані наступні проекти:

1. Оцінка потенціалу утилізації метану на полігонах ТПВ України (грант US EPA).

2. Вивчення потенціалу технологій анаеробного зброджування в аграрному секторі України (грант US EPA).

3. Оцінка потенціалу та моделювання газоутворення на полігонах ТПВ в Україні (грант US EPA).

4. Оцінка доцільності використання біогазу на Рівненському полігоні ТПВ (грант US EPA).

5. Видання журналу українською мовою "Зелена енергетика" тощо.

2. Всеукраїнський енергетичний комітет (ВЕК), який був заснований у 1992 році та зареєстрований Міністерством юстиції України. Основна мета Комітету — сприяння стабільному економічному розвитку паливно-енергетичного потенціалу України й мирному використанню всіх видів енергії з найбільшою віддачею для суспільства.

Головні задачі ВЕК:

— сприяння підвищенню ефективності видобутку енергоресурсів, виробленню і передаванню енергії, збільшенню використання нетрадиційних джерел енергії;

— створення умов для ефективного використання в Україні світових науково-технічних досягнень в області ПЕК, для обміну досвідом, розвитку ділових і дружніх контактів між спеціалістами та вченими;

— поширення інформації серед членів комітету й енергетичної спільноти країни з питань функціонування ПЕК, новим технологіям і впровадженню сучасного устаткування, підвищенню професійних знань.

Членами ВЕК є 64 організації України, в тому числі генеруючі компанії й окремі електростанції, енергопостачальні компанії, вугільні шахти, підприємства нафтогазового комплексу.

Очолює Всеукраїнський енергетичний комітет — президент. Як правило, цю посаду займає віце-прем'єр-міністр України [7].

Цей перелік громадських організацій не є вичерпним. Як бачимо, протягом років незалежності України

система державних органів та громадських організацій у сфері енергетики України в цілому, та зокрема у відновлювальній енергетиці зазнала істотних змін іє достатньо дієвою, проте на нашу думку, з метою більш ефективного функціонування існуючого інституційного механізму у сфері відновлювальної енергетики України, доцільним є створення окремого центрального органу виконавчої влади (Державного агентства з відновлювальної енергетики та її розвитку) та його регіональних представництв, який би виконував наступні функції:

1) забезпечення реалізації державної політики у сфері відновлювальної енергетики України;

2) здійснення координації та контролю за розвитком та впровадженням ВДЕ у галузях економіки країни;

3) здійснення заходів, спрямованих на підтримку розвитку регіонів України у частині використання ВДЕ;

4) забезпечення реалізації державної політики у сфері відновлювальної енергетики та її розвитку;

5) розробка пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, пропозиції з питань, що стосуються сфери ВЕ, та в установленому порядку вносить їх на розгляд Президенту України, Кабінету Міністрів України;

6) сприяння залученню вітчизняних та іноземних інвестицій в розвиток сфери ВЕ України;

7) організація та проведення в Україні та за кордоном презентацій, форумів з питань, віднесених до сфери діяльності даної установи;

8) участь у межах своїх повноважень у підготовці пропозицій щодо формування і реалізації державної енергетичної політики;

9) готує пропозиції щодо формування Державного бюджету України і загальнодержавних програм економічного та соціального розвитку України, Програми діяльності Кабінету Міністрів України;

10) координація діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, державних підприємств, установ та організацій щодо реалізації та впровадження проектів у галузі ВЕ;

11) розробляє пропозиції та здійснює підготовку проектів розвитку ВЕ;

12) узагальнює та оприлюднює в установленому порядку результати своєї діяльності, зокрема, з реалізації проектів у сфері ВЕ;

13) утворення, реорганізація, ліквідація регіональних центрів з відновлювальної енергетики та її розвитку з метою підтримки та розвитку ВДЕ у регіонах, надання суб'єктам господарської діяльності послуг, пов'язаних із підготовкою та реалізацією проектів, які передбачають використання ВДЕ;

14) співробітництво у межах своїх повноважень із міжнародними фінансовими організаціями, відомствами іноземних держав, проведення переговорів, укладання з ними за дорученням Президента України або Кабінету Міністрів України міжнародних договорів про у межах спільних із міжнародними організаціями проектів у галузі ВЕ;

15) запровадження відновлювальних технологій, розвитку ВЕ, збільшення використання нетрадиційних джерел енергії;

16) консультування підприємств та організацій, а також усіх зацікавлених у запровадженні енергозберігаючих і екологічно безпечних технологій енергії, ВДЕ сторін;

17) консультаційна та інженерна робота в галузі енергетичного використання біомаси (деревини, соломи, гною, твердих побутових та інших органічних відходів);

18) розробка проектів спільного впровадження в рамках Кіотського протоколу, енергоефективності, енергетичних аудитів, проектування енергетичних об'єктів, тощо.

На нашу думку, виділення в окремі державні структури зі спеціальним статусом комітетів, які паралельно з Міністерством енергетики та вугільної промисловості займаються проблемами енергетики України, не зовсім доцільно. В перехідний період, коли проходять приватизаційні процеси, і відповідно, змінюються форми власності, власники, управлінська функція держави зростає за умови, що всі державні органи управління галуззю діяли б за однією програмою, координували роботу, плани між собою і контролювались однією державною структурою. На нашу думку, координуючі та контрольні функції у сфері енергетики могло б взяти на себе Міністерство енергетики та вугільної промисловості, при цьому, реалізацію державної політики у сфері відновлювальної енергетики України було б покладено на запропоноване вище для утворення Державне агентство з відновлювальної енергетики та її розвитку.

ВИСНОВКИ

Як і в багатьох країнах з перехідною економікою, сучасна інституційна структура в Україні більше зосереджена на заходах у сфері енергопостачання. Важливим першочерговим завданням є коригування інституційної структури з метою вдосконалення функціонування інституційного механізму державного регулювання відновлювальної енергетики України, розробки, координації та ефективної реалізації заходів запровадження ВДЕ та розвитку ВЕ.

У зв'язку з цим пріоритетними завданнями реалізації державної політики України у ВЕ, в тому числі для врядування у новій редакції Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, мають стати:

- збільшення самостійності регіональної та місцевої влади, насамперед, кардинальна зміна політики фінансування у напрямі збільшення коштів, які залишаються у розпорядженні цієї влади, з наданням додаткових повноважень щодо формування і використання місцевих бюджетів та інших грошових фондів для цілей впровадження ВДЕ;

- забезпечення інформаційної підтримки для спільного визнання довгострокових економічних переваг використання ВДЕ;

- забезпечення прозорості процесів планування та впровадження альтернативних джерел енергії, в тому числі доступності інформації для місцевих громад;

- утворення окремого центрального органу виконавчої влади (Державного агентства з відновлювальної енергетики та її розвитку) та його регіональних представництв для забезпечення реалізації державної політики у сфері відновлювальної енергетики України.

Необхідною умовою успішного функціонування енергетики при переході до конкурентних умов є вдосконалення нормативно-правової бази і системи регулю-

вання діяльності електроенергетичного сектора в цілому і ВЕ зокрема.

Література:

1. Гавриш С. Дата виборів Президента України: конституційна, доцільна, компромісна / С. Гавриш // Пресконференція першого заступника Секретаря РНБО, члена Вищої ради юстиції 18.05.2009 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://conf.oboz.ua/conference/906.aspx>.

2. Agle B.R. Who Matters to GEOs? / B. Agle, R. Mitchell, J. Sonnenfeld // *Academy of Management Journal*. — 1999. — Vol. 42. — № 5. — P. 507—525.

3. Франчук І.А. Формування управлінських рішень в сфері державної енергетичної політики / І.А. Франчук // Стратегія забезпечення сталого розвитку України: матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 20 травня 2008 р.: у 3 ч. / РВПС України НАН України. — К.: РВПС України НАН України, 2010. — Ч. 3. — С. 45—46.

4. Гаманюк Л.Ю. Закону України "Про енергозбереження" — 10 років / Л.Ю. Гаманюк // *Енергосбереження. Енергетика. Енергоаудит*. — 2010. — № 1. — С. 6—9.

5. Дегтяр А.О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення: монографія / А.О. Дегтяр. — Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2004. — 224 с.

6. Агентство по возобновляемой энергетике [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rea.org.ua/ru/>.

7. Офіційний сайт Всеукраїнського енергетичного комітету <http://www.uec-wec.com.ua/>

References:

1. Havrysh, S. (2009), "Submit presidential elections in Ukraine: Constitutional, expedient compromise", " Press Conference of first deputy secretary of the National Security Council, a member of the High Council of Justice", available at: <http://conf.oboz.ua/conference/906.aspx> (Accessed 14 Aug 2013).

2. Agle, B. Mitchell, R. Sonnenfeld, J. (1999), "Who Matters to GEOs?", *Academy of Management Journal*, vol. 42, No 5, pp. 507—525.

3. Franchuk, I.A. (2010), "The formation of managerial decisions in the sphere of state energy policy", *Stratehiia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy* [The strategy of sustainable development of Ukraine], mizhnar. nauk.-prakt. konf [the Intern. nauch.-practical use. proc], Kyiv, Ukraine, 20 of May, 2008, pp.45—46.

4. Hamaniuk, L.Yu. (2010), "Of the law of Ukraine "On energy saving" — 10 years", *Enerhosberezhnye. Enerhetyka. Enerhoaudyt*, vol. 1, pp. 6—9.

5. Dgtr, A. O. (2004), *Derzhavno-upravlins'ki rishennia: informatsijno-analitychne ta orhanizatsijne zabezpechennia: monohrafiia* [State-management decisions: informational, analytical and organizational support: monograph], KharRI NADU "Mahistr", Ukraine.

6. Renewable energy Agency (2014), available at: <http://www.rea.org.ua/ru/> (Accessed 15 August 2014).

7. The official website of the Ukrainian energy Committee (2014), available at: <http://www.uec-wec.com.ua/> (Accessed 15 August 2014).

Стаття надійшла до редакції 26.09.2014 р.